

Rakennerahastojen uutiskirje

Kestävää kasvua ja työtä -ohjelma

Vipuvoimaa
EU:lta
2014–2020

Euroopan unioni
Euroopan aluekehitysrahasto
Euroopan sosiaalirahasto

4/14

9.5.2014

SISÄLTÖ

- 2 Kohti tulevaisuutta – ohjelmakausi 2014–2020
- 3 Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -ohjelman sisältö
- 5 Horisontaaliset erityisteemat
- 6 Hallitus varmisti rakenne-rahastokauden käynnistymisen aikataulun mukaan
- 7 Rahoitus
- 8 Rakennerahastot.fi verkkopalvelu on uudistunut

Kohti tulevaisuutta – ohjelmakausi 2014–2020

Uusi rakennerahastokausi 2014–2020 käynnistyy Suomessa kevään 2014 aikana. Hankerahoituksen haut käynnistyvät 5.5. alkaen. Uuden ohjelman nimi on ”Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 – Suomen rakennerahasto-ohjelma”.

Ohjelmaa toteutetaan kaikkialla Suomessa Ahvenanmaata lukuun ottamatta. Ohjelmalle asetetaan seurantakomitea, joka vastaa ohjelman täytäntöönpanon tehokkuudesta ja laadusta. Maakunnissa ohjelman toteutuksesta ja seurannasta sekä niiden yhteensovittamisesta muiden kehittämistoimien kanssa vastaa maakunnan yhteistyöryhmä.

Tavoitteita kestävästä kasvusta ja työn edistämiseksi

Suomen rakennerahasto-ohjelmalla tuetaan erityisesti pk-yritysten kilpailukykyä ja työllistymistä. Rakennerahasto-ohjelman avulla tavoitellaan muun muassa 12 700 uuden työpaikan ja 1 200 uuden yrityksen syntymistä vuoteen 2023 mennessä. Uutta liiketoimintaa tavoitellaan 850 yrityksessä, liikevaihdon ja henkilöstön lisäystä 2 350 yrityksessä. Tavoitteena on, että 5 180 yritystä osallistuu tutkimus- ja kehittämissintuutioiden vetämiin hankkeisiin.

250 yrityksen odotetaan tuovan markkinoille uuden tai aiemmasta versiosta merkittävästi kehitetyn vähähiilisyttä edistävän tuotteen tai materiaalin. Lisäksi tavoitellaan 200 yhdyskuntien vähähiilisyttä edistävää uutta ratkaisua.

Mitä keskeisiä muutoksia uudella ohjelmakaudella?

Ohjelmakaudella 2014–2020 Suomen EU:lta saama rahoitus vähenee oh-

jelmakautteen 2007–2013 verrattuna yli neljänneksellä. Merkittävä muutos on myös siirtyminen yhteen, koko Manner-Suomen kattavaan ja molempien rakennerahastojen (EAKR ja ESR) toimenpiteet sisältävään ohjelmaan.

EU:n rakennerahastotoiminta on jatkossa vahvasti tulosperustaista. Tämä tarkoittaa sitä, että ohjelmassa määritellään keskeisiä haasteita ja toimia, joihin EAKR- ja ESR-varoin voidaan ryhtyä ratkaisujen löytämiseksi. Toimille määritellään välitavoitteet, joita tarkastellaan ohjelmakauden puolivälissä. Jäsenvaltiot

saavat 7 % loppuosuuden ohjelmakohderyhmästä niille ohjelmille ja toimintalinjoille, joiden välitavoitteet on saavutettu.

Sähköisen tietojärjestelmän kehittämiseen panostetaan sekä EU:n asetusten vaatimuksesta että tarpeesta tehostaa ja yhtenäistää hallintoprosesseja. Sähköinen järjestelmä helpottaa niin asiakkaiden kuin viranomaisten työtä ja säästää resursseja. Hankehallintoa helpotetaan mm. ennakkojen käyttöönotolla, yksinkertaistetuilla kustannusmalleilla ja maksamalla hankkeille 90 päivässä.

Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 -ohjelman sisältö

**Ohjelman toimilla tavoitellaan uuden liiketoiminnan syntyä, yritysten kasvua ja kansainvälistymistä, innovaatio- ja osaamispuhjan laajentamista, uusiutuvan energian laajempaa hyödyntämistä, energia- ja materiaalitehokkuuden lisäämistä, nuorten ja heikossa työmarkkina-
asemassa olevien työllistymistä, työn tuottavuuden ja työhyvinvoinnin kasvua, koulutuksen ja koulutuspalveluiden parantumista sekä syrjäytymisen torjuntaa.**

Läpileikkaavana teemana on vähähiilisen talouden edistäminen. Rakennerrahasto-ohjelma toteuttaa Eurooppa 2020 -strategian tavoitteita.

EAKR:n rahoituksesta 25 prosenttia tulee kohdistua vähähiilisen talouden tukemiseen. Tämä tarkoittaa muun muassa toimia, jotka kohdistuvat uusiutuvan energian käytön lisäämiseen sekä uusien energia- ja materiaalitehokkaiden ratkaisujen kehittämiseen.

Valtakunnalliset teemat

Osa rakennerrahasto-ohjelman rahoituksesta on sovittu käytettäväksi ns. valtakunnallisten teemojen toteuttamiseen. Valtakunnalliset teemat ovat ministeriöjohtoisesti valmisteltuja kehittämissuonakokonaisuuksia, mutta joiden toteuttaminen tapahtuu kuitenkin ohjelmassa määritellyn toiminnan puitteissa.

Euroopan aluekehitysrahaston rahoituksesta 10 % käytetään innovatiiviset kaupungit -ohjelmaa tukeviin toimenpiteisiin sekä yritysverkostojen rakentamiseen. Teeman valmistelusta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Euroopan sosiaalirahaston rahoituksesta 25 % käytetään kolmeen valtakunnalliseen teemaan: työllisyys, osaaminen ja sosiaalinen osallisuus:

Työllisyys-teemaan sisältyy mm. seuraavia kehittämistoimenpiteitä: nuorten työllistymistä edistävät palvelut, maahanmuuttajien kotoutuminen, kansainvälinen työnväli-

OHJELMAN TOIMINTALINJAT JA ERITYISTAVOITTEET

1. Pk-yritysten kilpailukyky (EAKR)

- ▶ Uuden liiketoiminnan luominen
- ▶ Pk-yritysten kannalta tärkeiden liikenne- ja logistiikkayhteyksien parantaminen (vain Itä- ja Pohjois-Suomessa)
- ▶ Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edistäminen
- ▶ Pk-yritysten energiatehokkuuden edistäminen

2. Uuden tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen (EAKR)

- ▶ Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskittymien kehittäminen alueellisten vahvuuksien pohjalta
- ▶ Yritysten innovaatiotoiminnan vahvistaminen
- ▶ Uusiutuvan energian ja energiatehokkaiden ratkaisujen kehittäminen

3. Työllisyys ja työvoiman liikkuvuus (ESR)

- ▶ Nuorten ja muiden heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistäminen
- ▶ Tuottavuuden ja työhyvinvoinnin parantaminen
- ▶ Työ- ja koulutusurien sukupuolenmukaisen eriytymisen lieventäminen

4. Koulutus, ammattitaito ja elinikäinen oppiminen (ESR)

- ▶ Siirtymävaiheita ja koulutuksellista tasa-arvoa tukevien palveluiden parantaminen
- ▶ Kasvu- ja rakennemuutosalojen koulutuksen tarjonnan ja laadun parantaminen

5. Sosiaalinen osallisuus ja köyhyyden torjunta (ESR)

- ▶ Työelämän ulkopuolella olevien työ- ja toimintakyvyn parantaminen

tys, työelämän laadun kehittäminen. Teeman valmistelusta vastaa työ- ja elinkeinoministeriö.

Osaamisen teemaan sisältyy mm. seuraavia kehittämistoimenpiteitä: koulutuksesta koulutukseen tai työhön siirtymien tehostaminen,

korkeakoulutuksen työelämävalmiuuden kehittäminen, aikuisten osaamistason nostaminen, ohjauspalvelut, valtakunnalliset koulutusmallit kasvu- ja rakennemuutosaloille. Teeman valmistelusta vastaa opetus- ja kulttuuriministeriö.

Osallisuuden teemaan sisältyy mm. seuraavia kehittämistoimenpiteitä: kuntoutuksen palvelujärjestelmän kehittäminen, osallistava nuorisotakuu, syrjinnän torjunta. Teeman valmistelusta vastaa sosiaali- ja terveysministeriö.

Horisontaaliset erityisteemat

Horisontaalisilla teemoilla tarkoitetaan rakennerahastotoimintaa ohjaavia yhteisiä, komission asetuksiin pohjautuvia periaatteita, jotka tulee ottaa huomioon hankkeita toteutettaessa.

Kansainvälisyys ja Itämeri-strategia

Kansainvälisyys on tapa toteuttaa hanke- ja kehittämistoimintaa. Kansainvälisen yhteistyön kautta saadaan tietoa eri maiden hyvistä ja huonoista käytännöistä. Se antaa hyvän mahdollisuuden kokemusten ja tiedon vaihtoon sekä vertaisoppimiseen.

EU:n Itämeri-strategian tavoitteena on meren pelastaminen, alueen yhdistäminen ja vaurauden ja hyvinvoinnin lisääminen. Rakennerahasto-ohjelman näkökulmasta EU:n Itämeren alueen strategian keskeisin tavoite on vaurauden ja hyvinvoinnin lisääminen. Rakennerahasto-ohjelmasta voidaan tukea tätä tavoitteita mm. yritysten kasvua ja kansainvälisyyttä tukemalla sekä investoimalla innovaatioiden kehittämisen ja hyödyntämiseen.

Sosiaaliset innovaatiot

Innovaatio voidaan nähdä osaamisesta syntyneenä kilpailuetuna, joka hyödyttää liiketoimintaa, yhteiskuntaa ja hyvinvointia. Sosiaalisia innovaatioita odotetaan erityisesti nuorten ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien työllistymisen edistämiseksi, työurien pidentämiseksi, työn tuottavuuden ja työhyvinvoinnin lisäämisessä, koulutuksen keskeyttäneiden motivoimiseksi ja uusien koulutusratkaisujen löytämiseksi, aikuisten osaamistason nostamiseksi sekä huono-osaisempien sosiaalisen osallisuuden vahvistamiseksi.

Kumppanuus

Kumppanuusperiaatteen mukaan kehittämistoimintaa tehdään yhdessä.

teistyössä. Suppeimmillaan kumppanuus on rahoittajan ja hanke-toteuttajan välistä, mutta yleensä kattaa vähintään hankkeen ohjausryhmän ja sidosryhmätoiminnan. Toiminnan kohderyhmä on keskeinen kumppanuuden toteutumisessa.

Sukupuolten tasa-arvo

Sukupuolten tasa-arvoa edistetään rakennerahastoissa kahdella tavalla: tasa-arvohankkeilla ja toisaalta viemällä sukupuolinäkökulma kaikkien hankkeiden toimintaan. Hanke-toiminnalla vastataan sukupuolten tasa-arvon haasteisiin: palkkaerojen pienentämiseen, ”naisten töiden” ja ”miesten töiden” välisen jaon lieventämiseen työelämässä sekä perhevastuun tasaisempaan jakamiseen. Lainsäädännön ja työpaikkakäytäntöjen keinoilla helpotetaan työn ja perhe-elämän yhteensovittamista.

Yhdenvertaisuus

Rakenne-rahasto-ohjelmassa huomioidaan, että ketään ei saa syrjiä sukupuolen, iän, etnisen tai kansallisen alkuperän, kansalaisuuden, kielen, uskonnon, vakaumuksen, mielipiteen, terveydentilan, vammaisuuden, seksuaalisen suuntautumisen tai muun henkilöön liittyvän syyn perusteella. Ohjelman suunnittelussa, toteutuksessa ja arvioinnissa lähtökohtana on, että toiminnan laatu paranee, kun ihmisten erilaisuus otetaan huomioon.

Kestävä kehitys

Kestävä kehityksen näkökulma edellyttää ympäristönäkökulman sisällyt-

tämistä ohjelmatyöhön kaikissa sen vaiheissa. Tavoitteena on varmistaa, että tuettava toiminta tukee yhteisön kestävän kehityksen ekologisten, taloudellisten, sosiaalisten ja kulttuuristen tavoitteiden saavuttamista. Jokaisen rahoitettavan hankkeen kokonaisvaikutusten ympäristöön, ilmastoon ja ihmisten hyvinvointiin tulee olla myönteisiä.

Vähähiilisyys

Rakennerahastojen uuden ohjelmakauden uusi teema on vähähiilinen talous. Se avaa tarkasteluun keskeisinä ohjelma-alueina energiankäytön tehostamisen ja uusiutuvan energian edistämisen. Hyvä vähähiilisyttä tukeva hanke tiedostaa toteutusmallissaan mistä vähähiilisyudessa on kyse ja pyrkii konkretisoimaan tavoitteen valitsemalla sellaisen investoinnin tai toteutuksen, että se selkeästi tuo vähennystä hiilitaseeseen verrattuna johonkin toiseen toteutustapaan.

Lue lisää horisontaalisista erityistee- moista :

<http://www.rakennerahastot.fi/horisontaaliset-teemat>

Hallitus varmisti rakenne- rahastokauden käynnistymisen aikataulun mukaan

Hallitus hyväksyi 30.4.2014 uudet alueiden kehittämiseen ja EU:n rakennerahastotoimintaan ohjelmakaudella 2014–2020 sovellettavat asetukset. Asetuksilla varmistetaan rakennerahastokauden käynnistyminen toukokuussa ja ne tulivat voimaan 1.5.2014.

Tehtävät ja roolit rakennerahastotoiminnassa määritelty

Valtioneuvoston asetuksella alueiden kehittämisestä ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnista selkeytetään ja yhdenmukaistetaan alueiden kehittämisen ja rakennerahastotoiminnan hallinnoinnin käytännön toimintaa. Asetuksessa säädetään mm. aluekehittämispäätöksen ja aluekehitystä koskevien ohjelmien laatimisesta, toimeenpanosta ja seurannasta. Asetuksessa on lisäksi tarkennettu eri viranomaisen tehtäviä alueiden kehittämisessä

sekä rakennerahasto-ohjelman toteuttamisessa.

Rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta sovittiin

Valtioneuvoston asetuksessa alueiden kehittämisen ja rakennerahastohankkeiden rahoittamisesta säädetään rakennerahastoista rahoitettavien hankkeiden saajista ja tuen käyttökohteista sekä tuen edellytyksistä. Asetuksessa määritellään myös tuen määrää, hakemista ja myöntämistä koskevat menettelyt.

Asetusta sovelletaan sosiaali- ja terveysministeriön, työ- ja elinkein-

oministeriön, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten ja maakuntien liitojen rakennerahastohankkeisiin sekä lisäksi kansallisiin maaseudun kehittämishankkeisiin ja maakunnan kehittämisrahaan. Asetusta ei kuitenkaan sovelleta yritystukilain mukaisiin hankkeisiin eikä Tekesin myöntämään tukeen.

Ennakkomaksujen käyttöönottolla sujuvoitetaan hankkeiden hallinnointia

Valtioneuvoston asetuksessa rakennerahastoista osarahoitettavien kustannusten tukikelpoisuudesta laajennetaan ohjelmakaudella 2014–2020 EU:n säädösten mukaisten yksinkertaistettujen kustannusmallien käyttöä.

Yksinkertaistettuja kustannusmalleja eli kertakorvausta ja prosenttimääräisinä korvattavia kustannuksia ehdotetaan käytettäväksi pääsääntönä. Tällä pyritään yhdenmukaistamaan, selkeyttämään ja yksinkertaistamaan tukikelpoisuussääntöjä, mikä osaltaan edesauttaa tuensaajan hallinnollisen taakan vähentämistä. Lisäksi yksinkertaistettujen kustannusmallien täysimääräinen käyttöönoton tarpeellisuutta on lyhentää hankkeiden maksatusaikoja ja vähentää viranomaisten maksatuksiin käytettävää työaika.

Rahoitus

Paljonko rahoitusta ohjelmassa on?

EU-rahoitus osuus on noin 1,3 miljona euroa ja käytössä on saman verran kansallista rahoitusta (valtio 75%, kunnat 25%), joten yhteensä rahoitusta on n. 2,6 miljardia.

Miten rahoitusta haetaan?

Kun ohjelmakauden toimeenpano käynnistyy 5.5.2014 alkaen, hankehakemuksia on mahdollista jättää uudessa EURA 2014 -järjestelmässä. Lisätietoja hankehakujen alkamisesta saa

rakennerahastotukea myöntäviä viranomaisilta eli ELY-keskuksilta, maakuntien liitoilta, Tekesiltä ja sosiaali- ja terveystieteiden ministeriöltä. Hankkeen kustannusten tukikelpoisuus voi alkaa aikaisintaan päivänä, jolloin hakemus on tullut vireille uudessa järjestelmässä. Yritystukien haku on mahdollista 1.7. alkaen. Tietoa yritystukien ja Tekesin myöntämien tukien hakumenettelystä saa ELY-keskusten ja Tekesin verkkosivuilta.

Lisätietoja rahoituksen hakemisesta:

<http://www.rakennerahastot.fi/miten-haen-rahoitusta>

Miten ohjelman rahoitus jakautuu rahastoittain, alueittain ja valtakunnallisten teemojen ja alueellisen toiminnan kesken?

Rahastojen rahoitus

EAKR	60,5 %
ESR	39,5 %

Alueiden rahoitus (pl. valtakunnalliset teemat ja tekninen tuki)

Itä- ja Pohjois-Suomi	70,61%	n. 221 milj. euroa/v. (EU + kansallinen)
Etelä- ja Länsi-Suomi	28,94 %	n. 91 milj. euroa/v. (EU + kansallinen)
Ahvenanmaa	0,45 %	n. 1,4 milj. euroa/v. (EU + kansallinen)

Valtakunnalliset teemat

EAKR	10 %	n. 13,3 milj. euroa/v. (EU + kansallinen)
ESR	25 %	n. 35,5 milj. euroa/v. (EU + kansallinen)

Rakennerahastot.fi- verkkopalvelu on uudistunut

Rakennerahastot.fi on verkkopalvelu Euroopan aluekehitysrahaston (EAKR) ja Euroopan sosiaalirahaston (ESR) rahoituksen hakijoille, viranomaisille ja kaikille EU-rahoituksesta kiinnostuneille. Uudistunut Rakennerahastot.fi sivusto kertoo EU:n ohjelmakauden 2014–2020 rakennerahastotoiminnasta Suomessa.

Sivustolla kerrotaan Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020 ohjelmasta ja sen toteuttamisesta eri puolilla Suomea. Kartan avulla voi tutustua tarkemmin alueelliseen toimintaan. Päättävän ohjelmakauden asioista kerrotaan vanhoilla sivuilla. Ruotsinkieliset sivut julkaistaan toukokuussa. Verkkopalvelussa on ekstranet, joka on tarkoitettu rakennerahastotoiminnassa mukana oleville viranomaisille.

Suurin muutos aiempaan verkkoviestintään on samaan verkkopalveluun sisältyvät alueelliset osiot: etelä, itä, länsi ja pohjoinen. Verkkopalvelu tarjoaa yleistä tietoa rakennerahastotoiminnasta Suomessa ja Suomen rakennerahasto-ohjelmasta ”Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020” ja toiminnan tuloksista sekä käytännön tietoa hakemisesta ja hanketoiminnasta.

Alueelliset osiot

Alueellisissa osioissa kerrotaan muun muassa maakuntien strategioista, alueen hankehauista sekä

tilaisuuksista hakijoille ja hanketoimijoille. Alueilla on käytössä oma haku- ja tapahtumakalenteri sekä uutiskirje.

Hakijat ja hanketoimijat

Verkkopalvelussa on erikseen osiot hakijoille ja hanketoimijoille. Kaikista hakuajoista sekä suuremmista ja laajempaa yleisöä koskevista tilaisuuksista ilmoitetaan rakennerahastot.fi:n kalenterissa.

Hakijoiden osa opastaa hankehakemusta suunnittelevia hakuun liittyvissä asioissa. Hakijan on hyvä jo tässä vaiheessa tutustua myös hanketoimijan ohjeisiin ja velvollisuuksiin.

Uutiskirje uudistuu – tilaa uutiskirje

Uutiskirjettä julkaistaan jatkossa uudistuvan verkkopalvelun uutiskirjetoiminnolla. Vanhan rakennerahastojen uutiskirjeen tilaus ei siirry automaattisesti uuteen verkkopalveluun. Jos haluat jatkossa viestin uutiskirjeen ilmestymisestä, tilaa uutiskirje verkkopalvelusta.

Rakennerahastot.fi Facebookissa

Rakennerahastotoimijoille voivat keskustella, verkostoitua ja vaihtaa kokemuksia rakennerahastot.fi Facebook-sivulla. Tykkäämällä sivustaa, sinne voi kirjoittaa sekä julkaista linkejä kuvamateriaaliin ja muuhun kiinnostavaan aineistoon.

<https://www.facebook.com/rakennerahastot>

JULKAISIJA: Työ- ja elinkeinoministeriö, alueosasto, rakennerahastoryhmä
TOIMITUS: Leena Lyra, leena.lyra(at)tem.fi
TAITTO: Edita Publishing Oy